

3. Інноваційно-інвестиційне забезпечення виробничої діяльності сільськогосподарських підприємств. Монографія./ О.Ю. Єрмаков, А.А. Гребеннікова, Ніжин: Видавець ПП Лисенко М.М., 2011. – 140 с.

УДК 632.9:634.23

ОСОБЛИВОСТІ РОЗВИТКУ ВИШНЕВОЇ МУХИ (*RHAGOLETIS CERASI* L) У НАСАДЖЕННЯХ ЧЕРЕШНІ З ВИКОРИСТАННЯМ ПАСТОК

Розова Л.В., к.с-г.н., ст. науковий співробітник, Таврійський державний агротехнологічний університет імені Дмитра Моторного

Summary: Monitoring cherry fruit by means of yellow glue traps.

Key words: sweet cherry, cherry fruit fly, monitoring, number, harmfulness

Вважається, що у насадженнях черешні серед комплексу шкідників домінуючим є вишнева муха. Отже, інформаційне забезпечення щодо етапів сезонної динаміки льоту шкідника (початок льоту, масовий літ та його завершення) має важливе значення для визначення строків проведення заходів з регуляції його чисельності [1].

Метою дослідю є оптимізація захисту черешні від вишневої мухи на основі моніторингових досліджень з використанням різних типів пасток.

Дослідження з вивчення сортів черешні, 1999 та 2005 років садіння, підщепи – сіянці вишні магалебської, на заселеність вишневою мухою проведені в промислових насадженнях дослідної станції та ДП ДГ «Мелітопольське». Схема садіння – 6 x 5 м, 7 x 6 м відповідно. Грунт – чорнозем південний легкосуглинковий, темно-каштановий важкосуглинковий. Система утримання ґрунту – чорний пар.

Повторність п'ятикратна, дерево-повторність.

Схема дослідю включала: пастки квадратної форми, плоскі, жовтого кольору, вкриті клеєм «Пестифік» та з феромонним диспенсером.

Обліки заселення фітофагом проводили за загальноприйнятими методиками на початку теоретичного льоту імаго та у період збирання врожаю [2, 3].

Для аналізу метеорологічних факторів використано дані метеостанції м. Мелітополь.

Основні матеріали дослідження. Вивчення сезонної динаміки льоту імаго за допомогою феромонних пасток та за результатами підрахунків суми ефективних температур понад 10⁰ С у ґрунті на глибині 5 см для певного етапу льоту мух проводилося з третьої декади квітня до закінчення збору плодів черешні (перша декада липня).

Результати досліджень показали, що сезонна динаміка льоту шкідника має свої відмінності і залежить від року та схеми садіння насаджень черешні,

типів ґрунту з різним гранулометричним складом, а також віддаленості дослідних ділянок одна від одної (20 км), але з однаковою системою захисту проти шкідників.

Моніторинг сезонної динаміки розвитку вишневої мухи за допомогою пасток з клеєм Пестифікс та феромонним диспенсером виявив, що початок льоту імаго шкідника в 2017 році розпочався 13-15.05 при сумі ефективних температур вище 10°C у ґрунті на глибині 5 см $291,8^{\circ}\text{C}$. Протягом другої декади травня спостерігався незначний літ імаго шкідника (у середньому 0,2-0,6 екз./пастку). З третьої декади цього ж місяця і до кінця другої декади червня відмічено зростання кількості відловлених феромонними пастками особин вишневої мухи у 16-31 раза.

У 2018 році виліт шкідника відбувся на 9 днів пізніше, при вищій сумі ефективних температур у ґрунті ($304,9^{\circ}\text{C}$), ніж у попередньому. Протягом першої і другої декад червня спостерігався значний літ імаго вишневої мухи у середньому від 2,1 до 13,5 екз./пастку, але менш інтенсивний, ніж у минулому.

Результати обліків свідчать, що у третьої декаді червня, протягом вегетаційних періодів 2017-2018 рр., чисельність імаго фітофага у феромонних пастках зменшилася до мінімальної кількості.

Встановлено, що за однакової системи утримання ґрунту (чорний пар), реактивація імаго шкідника на чорноземах легкосуглинкових відбувалася раніше на 2-3 доби, ніж на темно-каштанових важкосуглинкових. Пік льоту популяції вишневої мухи спостерігався на обох ділянках у першій декаді червня. Інтенсивний вилів шкідника відмічено у феромонних пастках на ділянці 1999 року садіння дерев за схемою 6×5 м – від 0,2 до 18,6 екз./пастку.

На другій ділянці літ вишневої мухи був менш інтенсивний і складав всього 4,6 екз./пастку. Слід зазначити, що у пастках з диспенсером виявлено більше імаго вишневої мухи (в 1,5-2,6 раза), ніж з клеєм «Пестифікс».

Тривалість льоту вишневої мухи на різних дослідних ділянках відрізнялася всього у 2-3 доби. Раніше вона закінчилася на чорноземах легкосуглинкових, ніж на темно-каштанових важкосуглинкових ґрунтах.

Висновок. Уточнено особливості розвитку вишневої мухи та встановлено, що початок льоту вишневої мухи відбувався у другій декаді травня і продовжувався до другої декади червня. У пастках з феромонним диспенсером виявлено більше імаго вишневої мухи (в 1,3-1,8 раза), ніж з клеєм «Пестифікс».

Список літератури

1. Розова Л.В. Вишнева муха в черешневих садах //Захист рослин. – 1997. - № 6. – С.18.
2. Методы выявления и учета вредителей сельскохозяйственных культур для прогнозирования их размножения: методическая разработка / [сост. В.С. Шелестова]. – К., 1982. – 74 с.
3. Облік шкідників і хвороб сільськогосподарських культур / під ред. В.П. Омелюти. – К.: Урожай, 1986. – 293 с.